

NAŠA DRUŠTVA

Osrednje vodstvo deklislih zvez že danes vabi članice, zlasti odbornice vseh deklislih zvez mariborske oblasti, da se pripravijo na pot v Maribor dne 30. t. m. Vožnja bo četrtinska, zato uporabite priliko, da ste vse deklishe zveze zastopane pri slavlju zavzetja Maribora, ki se obhaja dne 1. dec. dopoldan. Predvečer bomo imeli obč. zbor vseh deklislih zvez in prosvetni tečaj za udeležence. Da vse pravčasno dobro pripravimo, sporočite osrednjemu vodstvu čim prej število udeleženk. Spored proslave 1. decembra razpošljemo do konca tega tedna, spored prosvetnega tečaja bo v prihodnjem »Gospodarju«. — Predsednica DZ Marija Stupca.

Katoliška Omladina v Mariboru ima v soboto, dne 10. t. m., zvečer Martinovo veselico v svojih društvenih prostorih, Omladinski dom, Cvetlična ulica 28. Vsi uljudno vabljeni!

Ponovitev igre mariborske mladeniške Marijine družbe. Preteklo nedeljo je vpriporila Mladeniška Marijina družba frančiškanske župnije v Mariboru gledališko predstavo »Francišek Asiški«. Igra nam v petih dejanjih v prav živahnih prizorih kaže življenje in delovanje Franciška Asiškega. Ker se je od mnogih strani slišalo, da za predstavo niti vedeli niso, se ista ponovi v nedeljo, dne 18. novembra, ob pol petih popoldne v Narodnem domu.

Lajtersberg pri Mariboru. Kat. izobraževalno društvo v Lajtersbergu priredi v nedeljo, dne 11. t. m., na svoj glavni praznik veliko Martinovo slavnost v prostorih g. Beraniča. Razun slavnostnega govora je tudi godba in deklamacije na sporedu. Odbor uljudno vabi vse člane in prijatelje društva, da se polnoštevilno udeležijo društvene sv. maše ob šestih zjutraj v župni cerkvi Matere Milosti in popoldanske slovesnosti.

Hoče. Kat. prosvetno društvo vpripori na Martinovo nedeljo, dne 11. t. m. v društveni dvorani spevolgro »Kovačev študent«. Začetek ob treh popoldne in ob sedmih na večer. Pridite!

Jarenina. Kat. prosvetno društvo naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 11. novembra, po jutranji službi božji redni občni zbor z običajnim sporedom. Članstvo se vabi v obilnem številu, da se občnega zbora sigurno udeleži.

Sv. Urban pri Ptuj. O naši vrli, požrtvovalni urbanski mladini se piše le malo keda, ali pravzaprav nikoli. Pripisovati je to dejstvo zgolj skromnosti, ki je izrazita lastnost Urbančanov. Se jim delo posreči, dobro, obratno se skupaj vzpodbujajo in ne zapadejo malodušnosti. Z nemalimi žrtvami so vpriporili v nedeljo, dne 28. oktobra, narodno igro s petjem »Domen«. Čujemo, da mislijo igro ponoviti v novembru. Goto vo bo takrat podan »Domen« brezprimerno bolje, z večjo resnostjo. Pričakovati je tudi od sovaščanov večjega zanimanja in boljše udeležbe, ker le tako moralno podpremo našo mladino, da bo s tem večjim veseljem nadaljevala delo na prosvetnem polju.

Sv. Barbara v Haložah. Slov. kat. izobraževalno društvo pri Sv. Barbari v Haložah obhaja dne 11. novembra, na Martinovo, po večernicah 10letnico narodnega ujedinenja in postanka države. Dopoldne udeležitev obbeh sv. maš. Popoldne po večernicah pa bo patrijiotično predavanje o 10letnici naše države. Nato manifestacijska poklonitev pred sliko kralja Aleksandra v dvorani. Nato predstava igre »Pred sodnikom« in »Tiho tapca«. Po predstavi pesem »Lepa naša domovina«. S tem bo naša župnija obhajala konec vojske srečno vrnitev in prehod v

novi jugoslovanski državo, ki je pred 10 leti nastala. Vsi domačini, ki ste srečno kot bivši frontniki dočakali miru in konca vojake, vsi prijatelji društva in vsi resnični patrijoti, domači in drugi, se udeležite te domoljubne manifestacijske prireditve. Sodeluje domača godba. Uljudno vabi odbori

Konjice. Konjiška župnija se pripravlja na lepo slavo. Po krasno uspeli okrožni orlovski prireditvi meseca avgusta bo dne 11. novembra imela zopet svoj veliki dan. Preteklo je namreč že 25 let, odkar je bilo v Konjicah ustanovljeno Kat. izobraževalno društvo. 25 let! 25 let dela, uspešnega in plodonosnega! Dela za prosveto, vero, narodnost in omiko! Kdo bi ne bil vesel take 25letnice?! Zato je bomo tudi obhajali prav slovesno! Bo pa približno tako-le: V soboto zvečer nas bo vabila k lepemu dnevu godba Katoliške Omladine iz Maribora, ki bo sodelovala tudi drugi dan. V nedeljo, dne 11. novembra, zjutraj nas bo budila iz spanja. Ob 10. uri bo sv. opravilo v cerkvi, nato pa slavnostno zborovanje in slavnostni jubilejni občni zbor Kat. izobraževalnega društva. Besedo bodo imeli slavni govorniki. Popoldne ob treh bo slavnostna predstava ljudske igre »Naša kri«. Zvečer ob 7. uri pa komerz. Vse to se bo vršilo v Kat. društvenem domu. Odbor društva se trudi, da bi prireditve prav lepo uspela, da bodo zadovoljni vsi, ki ji bodo prisostvovali. Ker tvorijo Konjice nekako prosvetno okrožje izobraževalnih društev v konjiškem okraju, so vabljeni tudi ta! Vabljeni pa tudi vsi bližnji in daljši prijatelji! Posebno pa vabimo vse tiste moše in žene, fante in dekleta, ki so kedaj ali pa še sedaj sodelujejo pri našem društvu! Pridite, da se zopet povešimo v našem domu, da se pomenimo o starih časih, pa se še navdušimo za izobraževalno delo v bodočnost.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Splošno željo občinstva, ki je posetilo našo šaljivko »Scapinove zvijače« dne 4. t. m. in da si jo morejo ogledati tudi drugi, se igra ponovi dne 11. t. m. Da je igra res zabavna, sledi iz te želje po ponovitvi. V nedeljo, dne 11. t. m., torej vsi na veselo svidenje pri g. Pergerju. Imeli boste priliko, da se boste pošteno nasmejali. Zeleti je le, da se tisti, ki so se zadnjič preveč smejali, malo omeje ali pa drugim odstopijo prostor. Igra se začne zopet točno ob pol štirih popoldne. Bog živil

Vojnik. Knjižnica tukajšnjega Slov. kat. izobraževalnega društva začne poslovati v nedeljo, dne 11. novembra. Knjige se bodo dobile v kaplaniji vsako nedeljo od pol 10. do 10. ter od 11. do pol 12. ure predpoldne. Vabimo vse prijatelje dobre knjige, da se poslužujejo naše knjižnice.

Braslovče. Dekliška zveza in Marijina družba priredi na Martinovo nedeljo, dne 11. t. m., popoldne po večernicah slavnostni sestanek z raznovrstnim sporedom: petje, deklamacije, predavanje in veselolga »Non plus ultra«. Vrši se v Društvenem domu. Vse: članice, nečlanice in matere prijateljsko povabljene!

Nazarje. Tukajšnje Kat. prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 11. novembra, točno ob treh popoldne Finžgarjevo narodno igro »Divji lovec«. Vsi prijatelji poštene zabave uljudno vabljeni.

Brezlice. Občni zbor Kat. slov. izobraževalnega društva se vrši v nedeljo, dne 11. novembra, ob devetih dopoldne v samostanu. Vabimo vse člane in vse, ki se zanimajo za društvo, da se ga gotovo udeležijo! Razgovoril se bomo o zimskem delu. Bog živil

Dr. F. Kolterer, zdraviliški zdravnik, ordinira tudi preko zime v Rogaski Slatini (Ljubljanski dom). Ordinacije in pregledi na rentgenove žarke (pregledi na elektriko) dnevno od 9. do 12. ure. razven ob nedeljah in praznikih. 1370

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Vrednost denarja: 1 dolar 56.95 Din, 1 lira 2.98 Din, 1 šiling 8.01 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 nemška marka 13.56 Din, 1 ogrski pengő 7.92 Din.

Tržne cene v Mariboru dne 3. XI. 1928:

1 kg govejega mesa 10 do 18 Din, jezika svežega 15 do 18 Din, vampov 8 Din, pljuč 6 do 8 Din, ledvic 15 do 18 Din, možganov 20 do 24 Din, parkljev 4 do 5 Din, vimena 6 do 8 Din, loja 8 do 10 Din, teletina: 1 kg teletine zrezek 30 Din, navadnega mesa 15 do 22.50 Din, jetr 20 Din, pljuč 15 do 18 Din, svinjina: 1 kg praščjega mesa 15 do 30 Din, sala 26 do 28 Din, črevne masti 12 do 15 Din, pljuč 10 Din, jetr 12 Din, ledvic 20 Din, glave 10 do 12.50 Din, nog 5 do 6 Din, slanina sveže 22 do 26 Din, papricirane 28 do 32 Din, prekajene 28 do 32 Din, masti 30 do 32 Din, prekajenega mesa 22 do 32 Din, gnjati 32 do 36 Din, prekajenih nog 7 do 10 Din, prekajenega jezika 36 Din, prekajene glave 10 Din, 1 kg ovčjega mesa 10 do 12 Din, konjskega mesa 5 do 8 Din, kože: 1 komad konjske kože 150 do 200 D, 1 kg goveje kože 16 do 18 Din, telečje 27 do 29 Din, svinjske 15 do 16 Din, gornjega usnja 85 do 130 Din, podplato 50 do 90 D, perutnina: 1 komad piščanca mali 15 do 20 Din, večji 25 do 30 Din, kokoš 30 do 40 Din, raca 25 do 35 Din, gos 60 do 80 Din, puran 65 do 100 Din, zajec domači mali 5 do 15 Din, večji 25 do 30 Din, divji zajec 50 do 60 Din, 1 kg morskih rib 20 Din, 1 l mleka 2.75 do 3 Din, 1 liter smetane 12 do 14 Din, 1 kg surovega masla 40 Din, čajnega masla 50 do 60 Din, kuhanega masla 44 do 48 Din, emendolskega sira 80 Din, polemendolskega sira 40 Din, trapistovskega 26 do 30 Din, grojskega 30 Din, tilskega 30 Din, parmesanskega 80 Din, 1 sirček 5 do 6 Din, 1 jajce 1.50 do 2 Din, pijače: 1 liter novega vina 10 do 12 Din, starega 16 do 25 Din, piva 9.50 Din, steklenica piva 6 Din, 1 sodček piva (25 litrov) 165 Din, 1 l žganja 30 do 40 Din, sadjevca 4 do 5 Din, kruh: 1 kg belega kruha 5.50 Din, črnega 5 Din, 1 žemlja (4 in pol dkg) 50 para, sadje: 1 kg grozdja 8 do 12 Din, jabolk 4 do 7 Din, posušenih sliv 10 do 12 Din, 1 l surovega kostanja 2.50 do 3 Din, 1 liter pečenega 6 Din, hruš 8 do 10 Din, 1 limona 1.50 do 3 Din, 1 kg rožičev 8 do 10 Din, smokev 10 Din, mandeljnov 60 Din, orehov 10 do 12 Din, luščenih 40 Din, maka 16 Din, žito: 1 kg pšenice 3 Din, rži 3.25 do 3.50 Din, ječmena 2.75 do 3 Din, ovs 2.50 do 3 Din, koruze 3.50 Din, ajde 3 Din, fižola 7 do 7.50 Din, leče 14 do 16 Din, mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 00 4.30 do 4.50 Din, št. 1 4.10 do 4.49 Din, št. 2 4.30 do 4.25 Din, št. 3 3.75 Din, št. 4 3.50 Din, št. 5 3.25 Din, ržene moke 4.50 do 5 Din, prosene kaše 6 Din, ječmenčka 6 do 12 Din, otrobov 2.50 do 2.75 Din, koruzne moke 3.75 Din, koruznega zdroba 4.50 do 5 Din, pšeničnega zdroba 5 do 5.50 Din, ajdove moke 6 do 7 Din, kave 7 Din, krma: 1 q sena 150 do 160 Din, otave 140 do 150 Din, slame 60 do 70 Din, kurivo: 1 m³ trdih drv 140 do 150 Din, mehkih drv 105 do 120 Din, 1 q premoga trboveljskega 40 do 50 Din, velenjskega 24 do 28 Din, 1 kg oglja 2 Din, koksa 0.75 do 1 Din, 1 liter petroleja 7 Din, bencina 10 Din, 1 kg karbida 7 Din, selenjava: 1 kom. endivije 1 do 1.50 Din, 1 kupček motovilca 1 Din, radiča 1 Din, 1 glavja zelja 1.50 do 3 Din, ohrovt 1.50 do 4 Din, 1 karfiol 3 do 16 Din, 1 komad zelene 1 do 2 Din, 1 šopek

zelenjave za kuho 50 para, 1 kg čebule 4 do 5 Din, česna 16 do 18 Din, 1 komad pora 0.50 do 1 Din, 1 komad korenja 25 do 50 p, rdeče pese 0.50 do 1 Din, repe 0.25 do 0.50 kislega 5 Din, repe kisle 3 Din.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 2. nov. 1928 je bilo pripeljanih 336 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 70 do 100 Din, 7 do 9 tednov 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece 360 do 450 Din, 5 do 7 mesecev 480 do 500 Din, 8 do 10 mesecev 550 do 650 Din, 1 leto 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 171 svinj.

*

Gospodarska obvestila.

Gospodinjski tečaj. V nedeljo, dne 4. t. m., se je slovesno otvoril prvi gospodinjski tečaj za občini Krčevina in Lajtersberg. Šolska soba je bila primerno okrašena. Zastopnik oblastnega odbora g. inž. Zidanšek je v kratkih besedah razložil pomen tega tečaja ter čestital, da je to prvi tečaj te vrste. Za svoja prelepa izvajanja je žel vsestransko zahvalo. Pa tudi posamezni člani odbora so izvajali prireditvi primerne nagovore, navdušujoč učenke k stanovitosti ter se srčno zahvaljevali oblastnemu odboru in njegovemu odposlancu, da se je slavni odbor odločil za odraslo delavsko mladino kaj več storiti. — Takoj po otvoritvi je gospa Mesiček Anka kot voditeljica tečaja prevzela učenke ter jih povabila, da naj redno prihajajo vsako nedeljo dopoldne in pondeljek popoldne k pouku. Živijo napredek!

Dobava cementa za gnojnične jame. Tekom leta 1929 bo oblastni odbor mariborske oblasti naročil krog 60 vagonov portland-cementa za na pravo gnojišče in gnojničnih jam. Cement se bo rabil v vagonskih pošiljkah na različnih postajah mariborske oblasti. Plačilni pogoji: polovica cene in polovica tovarnine se plača takoj po železniškem povzetju; druga polovica cene in tovarnine se nakazuje tekom enega meseca. Tvornice, zadrage in trgovci se vabijo, da stavijo oblastnemu odboru svoje skrajne ponudbe franko vagon nakladalnice postaje. 1361

Kmetijska podružnica v Slovenski Bistrici je na splošno željo članov ustanovila skladišče za umetna gnojila in druge kmetijske potrebščine. Članstvu se naznanja, da so v zalogi sledeča umetna gnojila: nitrofoskal, apnov dušik, tomasova žlindra, 40% kalijeva sol in kajnit. V prihodnjih dneh dospe tobačni izvleček in arborin. Dobijo se vse potrebščine pri g. Mallyju, skladiščniku. — Nadalje ima podružnica v zalogi dve travniški brani, drevesno škropilnico ter obračalni plug. V nekaj dneh dobi original Heideov trijer V/II, ki ga je podružnica nakupila s prispevkom oblastnega odbora. Vso orodje izposojuje tačasni načelnik proti malen kostni odškodnini. Če se bo prijavilo najmanj 20 udeležencev, se bo vršil tridnevni brezplačni sadjarski tečaj

v podružničnem sadonosniku. Začetek in program tečaja se bo pravočasno objavil.

Živinorejsko zborovanje za ptujski okraj se vrši v nedeljo, dne 18. t. m., ob 10. uri dopoldne v Ptuj v prostorih g. Miha Brenčiča. Pozvani

so vsi župani občin, župni načelniki in namestniki ter znani živinorejci, radi tega, ker se ima storiti zelo važen sklep glede razdelitve pasme goveje živine in določitev novih žup. Živinorejci, pridite na to velevažno zborovanje polnoštevilno!

Regulacija Drave — delo SLS.

Veliko se je že pisalo o nepregledni škodi, katero povzroča Drava v slučajih povodnji na levem bregu od Sv. Marka niže Ptuja do Središča in še dalje. Bogzna koliko desetletij trgajo valovi Drave v zgoraj omenjeni razdalji najbolj rodovitno zemljo, jo odnašajo in naplavlajo v sredini struge večje ter manjše otoke. Radi trganja zemlje se spreminja glavni tok reke ob vsaki večji povodnji na spomlad in jesen.

Doslej je povzročala narasla Drava največ škode: Markovčanom, Novoveščanom, Gajovčanom ter Forminčanom. Stari ljudje še dobro pomnijo, da so stale dobre kmetije pred desetletji tamkaj, kjer je sedaj najbolj deroči tok Drave. Danes so se ljudje umaknili nevarnim valovom in nekoč rodna polja so poraščena z jelševjem in topoli. Za slučaje poplave si je izkopala Drava po levem obrežju med Novo vasjo in Forminom struge, ki so razpletene po jelševih in topolovih goščavah.

Od deročega valovja preganjani kmetje so skušali sami obraniti zemljo pred trganjem ter odnašanjem z zabijanjem pilotov in prepletavanjem z vrhovim šibjem. Vendar je to mučno ter neuko regulacijsko delo pomagalo hore malo.

Že pod rajno Avstrijo se je govorilo o nujni potrebi regulacije Drave, ker sicer bodo s časom izginile zgoraj omenjene vasi. V Avstriji je ostala regulacija le v obljubah in istotako nekaj let tudi v novi državi. Lanske strahovite povodnji in pa vladna moč naše SLS je pripomogla toliko, da je beseda postala tudi meso-istina. Na prošnje ter posredovanja Jugoslovanskega kluba je vlada unesla v državni proračun za najnujnejša regulacijska dela ob levem bregu Drave svoto 5 milijonov Din. Po izgotovljenih strokovnjaških regulacijskih načrtih se je pričelo pri letošnjem mirnem ter bolj nizkem stanju Drave s težavnim delom, ki bo za prvo silo končano koncem letošnjega meseca novembra.

Kje se regulirali Dravo?

Že sedaj so končana delna regulacijska dela pri Sv. Marku, pri Borlovskem mostu, Novi vasi, Gajevcih ter Forminu. Cela regulacijska črta je dolga nad 5 km in za to res ogromno delo bo na posredovanje Jugoslovanskega kluba koncem novembra porabljen kredit 5 milijonov dinarjev.

Kako zgleda delo?

Da zna kdo prav preceniti veliko delo naše stranke, si mora ogledati to za naše kraje ter razmere novo in izvanredno delo na licu mesta. Od

začetka regulacije do konca je zabitih globoko v Dravo na tisoče in tisoče debelih lesenih pilotov iz smrekovega in borovega lesa. Piloti so dolgi 8 do 10 m in jih je bilo treba zabiti v vodno strugo s 400 kg težkim kozlom 5 do 6 in še več metrov globoko. Da se spusti pilot v zemljo, mu obujejo železen čevlji in nato se začne mučno zabijanje. Po kakovosti tal je pilot v pol uri v predpisani globočini, ali v pol dneva, ali ga sploh morajo odžagati nad vodo in poskusiti z drugim.

Sedaj si predstavljajte to mučno delo, ko so piloti malodane tik eden pri drugem na razdaljo 5 km in še več. Ko so enkrat piloti zabiti, jih zvežejo s povprečnimi deskami in tramovjem, založijo s kamenjem in takozvanimi fašinami (ogromne butare iz vrbovega šibja, ki so napolnjene s prodcem in trdno povezane z železno žico). Da valovje med bregom in piloti premočno ne dere, so ga umirili s traverzami iz kamenja. Piloti sami ob bregu bi nikakor ne zadostovali. Treba je bilo dati Dravi čisto drugi tok, odbiti njeno glavno moč od mehkega ter rodovitega levega brega. Da so dosegli ta cilj, so zgradili od brega po 80—120 metrov v Dravo segajoče odbijače, katerih je na razdaljo 5 km sedem. Odbijači so iz dveh vstricnih vrst na globoko zabiti pilotov, ki so med seboj zvezani s trami. Gradba teh dolgih odbijačev je bila posebno mučna, a je res strokovnjaška in je že sedaj glavni in najmočnejši tok Drave usmerjen bolj proti desnemu bregu.

Kakor že omenjeno, je imela Drava v slučajih povodnji po jelševih in topolovih šumah ob levem bregu izkopane stranske struge, po katerih se je razlivala. Te struge so pri regulaciji vse zajezili ter onemogočili.

Res ogromna ter občudovanja vredna regulacijska dela bodo za prvo silo končana koncem novembra. — Strokovnjaki čakajo na večjo jesensko povodenj, ki bo odbijače zasula s prodcem ter peskom, da bodo postali kakor v vodo zgrajeno zidovje. Ako bodo vzdržali odbijači prvo večjo povodenj, potem bodo kljubovali deročim dravskim valovom bogzna koliko desetletij.

Gris.

Med vasjo Formin na levem bregu Drave in med Zavrčem na desnem bregu leži nekako na sredini Drave več nego 20 ha obsegajoči otok, ki nosi nemško ime »Gris« (nasipina). Otok je rodovit. Raste na njem razno drevje, so njive ter travniki in težko prodirne goščave. Lastninsko pravico si prilaščajo: Forminci, gra-